

זמני השבת
אופק: אלעד וב"ב

הדלקת הנרות: 16:10
מוצאי שבת: 17:18
דבינו תם: 17:45

קבלת שבת

מופץ ב-7500 עותקים בכל הארץ

פרשת "וישלח" - גליון מס' 215

זמני השבת
אופק: ירושלים

הדלקת הנרות: 16:25
מוצאי שבת: 17:16
דבינו תם: 17:50

שנה ח' - עלון דו שבועי | העלון טעון גניזה | אין לקרוא בשעת התפילה! | טל' המערכת: 03-9094245

"וַיִּשְׁלַח יְעֹקֵב מַלְאָכִים לְפָנָיו" (כ.ב. ד.)
מוּבָא בַמְדַרְשׁ (כִּי עִיָּה ג), כִּי הִיְתָה טַעְנָה עַל יַעֲקֹב אַבְיָנוּ שֶׁהִתְגַּרַּה בַּעֲשִׂיו, וְעַל כֵּן נֵאמַר: "מִחֻזְקֵי בִּזְיוֹנֵי כָלֵב עֹוֹבֵר מִתְעַבֵּר עַל רִיב לֹא לוֹ" (מְשַׁלֵּי כו, ז).

הקשה ה"חתם סופר" זצ"ל: מדוע נחשב הדבר שיעקב אבינו התגרה בעשיו? הלא הוא השפיל עצמו לפניו, שלח לו מתנות, שלח מלאכים לפניו, השתחוה לו, כינהו "אדני" - היכן כאן ההתגרות?

זאת ועוד: בפרשת "תולדות" מובא שיצחק אבינו, החזיק את עשיו כצדיק ורצה לברכו. ותמוה, הלא גם אם באמת עשיו היה צדיק, אבל יעקב ודאי שהיה צדיק עוד יותר ואם כן מדוע שעשיו יקבל את הברכות ולא יעקב.

אלא מסביר ה"חתם סופר": יצחק אבינו ראה שיעקב אבינו הוא איש תם יושב אוהלים, אך מי ערב לכך שהם יצאו מן האהל וישאר תמים ושלם ולא ינזק מן ה"רחוב"? מי ערב לכך שיצחק מעמד ויעמוד במבחן כמו אברהם אבינו?!

לעומתו, עשיו היה איש שדה ומעורב בין הבריות, ובכ"ז נשאר צדיק לפי ראות עיניו של יצחק אבינו. לכן הוא ראה לברכת יצחק. אמנם הקב"ה סיבב שיעקב יקבל את הברכות, אך החשש של יצחק לגבי יעקב עדיין נותר בעינו - האם יישאר בשלמותו גם כשיצא מתוך ארבע אמות של תורה.

ואכן, ה' סיבב שיעקב אבינו נאלץ לצאת מאהלו ולהשות כעשרים שנה מחוץ לבית. כולל שהיה קשה וממושכת אצל לבן הרשע. עתה יעקב חוזר מבית לבן, והוא שולח לעשיו "...כה תאמרן לאדוני לעשיו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה" (כ.ב. ד.)

דע לך שהברכות מגיעות לי ולא לך! כי "עם לבן גרתי ותר"ג מצוות שמרתי", הוכחתי שגם לאחר התמודדות קשה עם נסיונות העולם נותרתי שלם.

ועל כך אמרו חז"ל כי זהו "מחזיק באזני כלב עובר" מתעבר על ריב לא לו" - מדוע יעקב מעלה עתה את ענין הברכות ומעורר מחדש את הנושא הרגיש הזה!

(להתעדן באהבתך - יש"כ למחבר הרב אהרון לוי שליט"א)

"וַיִּירָא יְעֹקֵב מְאֹד וַיֵּצֵא לוֹ וּגְו" (כ.ב. ה.)
מפרש רש"י: וירא - שמא יהרג, ויצר לו - שמא יהרוג הוא את אחרים.

וראה לבאר באופן נפלא את דברי רש"י, שכתב: ויצר לו - שמא יהרוג הוא את אחרים, ובהקדם יש לפרש מה שפרש"י (לקמן לב, כב) שכשעבר יעקב לפני עשו, טמן את דינה בתיבה כדי שלא יראנה עשיו ויקחנה, ונענש ע"ז שלקחה שכם בן חמור לפי שמנועה מעשו שמא תחזירונו למוטב, ע"כ.

ולכאורה קשה, למה נענש ע"ז והלא היה ספק אם תחזירונו למוטב אם לא, וא"כ בודאי נהג יעקב כדן שהרי יתכן ולא תחזירונו למוטב, ואמרו חז"ל במשנה באבות (פ"א מ"ז) ואל תתחבר לרשע וכו', ואתא באבות דר' נתן (פ"ט מ"ד) ואפילו לקרבו לתורה, והטעם שמא ילמד ממעשיו הרעים!

אך הביאור הוא, כיון שנחשב כאן כספק ספיקא - ספק אם יקחנה עשו, ואם יקחנה שמא היא תחזירונו למוטב ולא שהוא שפיע עליה, ולכן לא היה לו לחשוש למיעוט כי יתכן ויזכה אחיו ע"ז, ולכן נענש כי היה לו לבטוח בקב"ה, 'בהדי כבשי (סתרים) דרחמנא למה לך' (ברכות י).

ובזה יש לפרש, מה שמצינו בגמרא בבבא בתרא שנחלקו ר' מאיר ור' יהודה, על הפסוק: "וה' ברך את אברהם בכל וגו' ", ר"מ ס"ל - "בכל" - היינו שלא היתה לו בת, דעיקר הברכה במה שלא היתה לו בת, כי יתכן ויקחנה אדם רע מעללים שהרי במקומו היו אנשי רשע, ואע"ג שזה ספק ספיקא - אם יקחנה אדם רע, ואפילו אם יקחנה יתכן ותחזירונו למוטב, מ"מ ר"מ לשיטתו שחושש למיעוטא, (עיין במות, דף ס"א); לכן הברכה היא במה שלא היתה לו בת, אך ר"י שסובר שלא חוששים למיעוט אחז שזה ברכה במה שהיתה לו בת, דלא חוששים שמא יקחנה אדם שאינו הגון ולא תחזירונו למוטב.

והנה, יעקב אבינו טמן את דינה בתיבה, כי סבר כר"מ דחיישין למיעוטא, וזהו "וירא יעקב מאד" - שכששמע יעקב שעשו בא היה ירא שיקחנה ולכן טמנה, אמנם "ויצר לו" - שיענש ע"ז, כי אולי הלכה כר"י ולא היה לו להטמינה.

וזו כוונת רש"י: ויצר לו - שמא יהרוג את אחרים, שכידוע הכוונה לר"מ (עיין גיטין נו, הוריות יג), וחשש יעקב שע"י שיהרוג את עשיו יהרוג גם את ר"מ שהוא מבני בניו, וממילא תהיה ההלכה כר"י (כי אין מי שחולק עליו), ואז יענישוהו ע"ז שטמנה שהרי ר"י לא חושש למיעוטא!

ודברי פי חכם חן! (אמרי מנחה - יש"כ למחבר הרב מאיר נחום פיירוורגער שליט"א)

והנה, מצאנו במדרש (שמות רבה כא, ו) שבשעת קריעת ים סוף סירב הים להיבקע וטען שר של ים כלפי משה: 'מפניך אני נקרע? אני גדול ממך, שאני נבראתי בשלישי ואתה נבראת בששי'. אך ממה שלמרות טענתו נבקע הים למדנו שהולכים אחר המחשבה ולכן אין בטענות כלום.

לפי זה יובן היטב מאמר הכתוב "כי במקלי עברתי" - שנתן מקל בירדן ונבקע הירדן, ומכאן ראייה שהולכים אחר המחשבה, ואם כן 'אין מזל לישראל', ולכן התיירא יעקב שמא התמעטו זכויותי, כי אצל ישראל בני חיי ומוזני לא במזל הם תלויים, שהרי אין להם כלל מזל, אלא בזכויות!

"וַיִּאְמָר יַעֲשֵׂוּ יֵשׁ לִי רֵב" (כ.ב. ט.)

תלמיד חכם אחד סיפר למרן מאור ישראל הגר"ע יוסף זצוק"ל שרב אחד פירסם שהגשים צריכות לברך: "שלא עשני איש", וכששמע רבנו זאת כעס על אלו שמינוהו לרב. אולם לאחר מכן אמר מרן כשבת שחוק על פניו: "אתה תברך בכל יום - שלא עשני כמו אותו רב!", והוסיף ואמר: "אבל תברך בלי שם ומלכות!" (משוש תבל)

"וַיַּתְעַצְבוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי נִבְלָה עֵשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל לְשִׁכַּב אֶת בַּת-יַעֲקֹב וְכֵן לֹא עֵשָׂה" (לד, ז.)

מה באו לחדש לנו המילים "וכן לא יעשה"? וכי לא מובן מאליו שמעשה המוגדר כ"נבלה" הוא מעשה שלא יעשה?

וביותר קשה: אחר שאמר "נבלה עשה", ביטוי המצביע על כך שזהו מעשה חמור, איך אמר הכתוב "וכן לא יעשה", שממנו נראה כי זהו מעשה שאינו חמור כל כך, אך שאין נהוג לעשותו...

אלא, פירש הגאון רבי יוסף חיים זצ"ל - ריש גלותא דבבל, בספרו "אורח חיים" (דרוש לשבת הגדול), אילו היה עושה להם רעה אחרת, אולי לא היו כבועס כל כך, כי היו משלמים לו רעה כרעתו ומתוך כך היתה שוככת חמתם במעט. אך לנוכח חומרת מעשהו, חרה אפם ביותר, שכן עשה נעשה נבלה ואם כן אינם יכולים להשיב לו כגמולו, וכל מי שאינו משלם לעושה רע כרעתו ממש - לא תשכך חמתו ולא תנוה חמתו...

(שלל לא יחסר)

<p>המכון לסת"ם עבודת הקודש מכירת ס"ת, תפילין, מזוזות וכל צרכי הסת"ם. טל': 054-8484945 רפאל ש.</p>	<p>שרוליק קרויזר המרת מס"ח המחירים הכי טובים בשוק סניף ר' יהודה הנשיא 33, אלעד. טל: 052-7621725</p>	<p>AP HAIR DESIGNER מעצב השיער - אסי פרץ בתיאום מראש: 052-626 53 92</p>	<p>הפרשת תר"מ לפי דעת השו"ע כולם מצטרפים לבית המעשר מה איתך?*</p> <p>*ספר יקר ערך מתנה למצטרפים החדשים</p> <p>המכון למצוות התלויות בארץ גיטין תש"ס</p> <p>08-9214829 תצטרף - תהדר בית המעשר</p>	<p>הללויה מגשימה הזדמנות לחלום!</p> <p>אנם פאלאס אירועים</p> <p>גיסן 11 פ"ת טל. 9316606</p>
<p>ר"ר חנה התקליטן רפאל חכמן טל': 052-2567240</p>	<p>בדיקת עיניים מקצועית ע"י אופטומטריסט עם מכשור חדיש ומתקדם חדש! הסדר לחברי מאוחדת</p> <p>הסניף המחודש והמורחב באלעד: רח' רשבי"ו 21 (מול נחלת יצחק) טל: 054-2634-280</p>	<p>רשת משהקיים</p> <p>280</p>		

